

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 44: Forslag til lov om ændring af teaterloven. (Nye regler for egnsteatre og små storbyteatre m.v.). Af kulturministeren (Jytte Hilden). (FremSAT 25/10 95).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Hanne Andersen (S):

Siden behandlingen i maj måned har forslaget været til høring hos alle, der berøres. Jeg vil gerne sige tak til ministeren, fordi vi har fået disse svar inden denne førstebehandling.

Som altid er høringssvarene mange, og denne gang tror jeg der er 55, hvis jeg har talt rigtigt, men denne gang er der også mange positive svar. Men forslaget imødekommer jo også mange ønsker.

Selv om der er ønsker om ændringer, så udtrykkes der stor tilfredshed. Der siges f.eks., at staten med dette forslag understreger sit teaterpolitiske og økonomiske engagement med mulighed for kvalitetsudvikling. Der er andre variationer af rosen, men der er også tre gennemgående spørgsmål, man ønsker yderligere drøftet. Det er minimumsgrænsen, maksimumsgrænsen og huslejen, der ikke er indregnet i refusionsgrundlaget. I flere svar henvises der i forslagene til nye modeller, og jeg siger tak for medspillet.

Ministeren sagde i maj, at der altid vil være områder, der kan diskuteres endnu en gang, og det er vel også det, man har høringssvar til.

Da forslaget er en genfremsættelse fra sidste samling, må mine bemærkninger nødvendigvis blive en gentagelse og en belysning af, hvad det er, man er så tilfreds med.

Egnsteatrene har været igennem den undersøgelse, der blev besluttet i forbindelse med den store teaterlovs behandling i 1990. Der var uklarheder. De blev undersøgt. Udvalget barslede med flere modeller, og derfor har ministeren efterfølgende holdt møder og konferencer for at komme frem til dette forslag. Resultatet har fornuftigt nok ført til forskellige vilkår for egnsteatre i store byer og egnsteatre uden for storbyerne. Der er nemlig forskel på de to typer teatre.

Egnsteatrene uden for storbyerne får nu igen 50 pct. refusion i produktionstilskud. Slut med

den årlige diskussion om tilskuddets størrelse. Kommuners og amters årlige produktionstilskud kan ikke befinde sig under en minimumsgrænse, og der skal indgås 4-årige aftaler, hvis der skal udløses statstilskud. Egnsteatrene får nu budgetsikkerhed og mulighed for professionel teaterproduktion på helårsbasis.

Små storbyteatre, de tidligere egnsteatre i Københavns, Frederiksberg, Odense, Århus og Aalborg Kommuner, får nu deres egen pulje. Her giver staten også produktionstilskud øremærket til denne type teatre. Kommunerne laver 4-årige aftaler, og kommunernes produktionstilskud skal mindst være af samme størrelse som statens tilskud, før refusionen udløses.

Staten skal naturligvis fortsat støtte et alsidigt teatertilbud også i disse byer. For begge typer teatre siges der i forslaget, at lokaleudgifterne ikke indgår i refusionsgrundlaget. Teaterrådet får til opgave at følge udviklingen, tage sig af administrationen af statens bevillinger og rådgive, bl.a. i forbindelse med 4-års-aftalerne. Rådet kan ansætte en konsulent, der både skal bistå rådet og yde en service over for teatrene.

I dag er børneteatrene og de opsegende teatre omfattet af en lovbinden refusion. Ordningen fortsætter, men nu efter en teaterfaglig vurdering. Refusionsordningen blev betragtet som et kvalitetsstempel; så nu bliver der reel sammenhæng mellem kvalitet og refusion.

Der er andre elementer i forslaget, og dem skal vi naturligvis også behandle i udvalget. Men vi støtter fortsat lovforslaget, og vi er selvfølgelig parat til et grundigt og positivt udvalgsarbejde.

Ester Larsen (V):

Det er så anden gang, vi ser dette lovforslag, som tilsigter at skabe orden i det kaos, som egnsteaterområdet har udviklet sig til. Ingen kan beskylde ministeren for at have forivret sig. Sidste års forfærdelige turbulens burde måske ellers have inspireret kulturministeren til at undgå risiko for gentagelse, skulle man tro. Men det har altså ikke været tilfældet. Vi har nu påbegyndt november, uden at refusionsprocenten for det kommende år er endeligt fastlagt. Det er sandelig barske vilkår for egnsteatrene at arbejde under.

Sigtet med den nugældende egnsteaterlov – at inspirere til lokal udvikling, lokalt teater – den intention må siges at være opfyldt eller snarere overopfyldt. Den vækst, der er i antallet af egnsteatre, afspejler en markant kommunal vilje

til at støtte teaterlivet. Det er både rigtigt og rimeligt i et decentralt samfund, at det er de lokale myndigheder, der støtter det lokale kulturliv. Der er egentlig ingen dybere mening i, at det er den centrale myndighed, staten, der finansierer det rent lokale liv.

Hovedbegrundelsen for at yde statstilskud til egnsteatre bør principielt være at give en håndsrækning til tyndere befolkede egne, hvor det ellers ville være vanskeligt at tilbyde professionelt teater. Men sådan har virkeligheden ikke formet sig.

Loven har som nævnt i nogen grad virket efter hensigten, men også mere end det: Den har bevirket en ikke tilsigtet eksplosion i antallet af egnsteatre, og det er interessant nok ikke sket i de tyndtbefolkede egne, men i landets største byer.

Dette mønster i udviklingen forklarer lovforslagets skelnen mellem små storbyteatre og egnsteatre. Spørgsmålet er imidlertid, om etableringen af endnu en bås i dette kulturens udviklede æskesystem på længere sigt er ønskelig og holdbar.

Lovforslaget udvider Teaterrådets virke til også at omfatte egnsteatre. Det ser vi i Venstre ingen begrundelse for. Statens økonomiske engagement på området bliver ikke væsentlig større end nu. Det er kommunerne og amtskommunerne, der også fremover skal træffe beslutning om tilskud til egnsteatre.

Hvis man lokalt ønsker at inddrage faglig ekspertise – det være sig Teaterrådet eller andre former for ekspertise – står det jo frit for. Men at forudsætte Teaterrådets medvirken og følgen af udviklingen anser vi for frivillig tvang og for overflødig bureaukrati. At operere med en minimumsgrænse ser vi heller ikke nogen acceptabel begrundelse for: Kan man lokalt etablere teater for mindre end 2,2 mio. kr., bør loven ikke være en hindring.

Vi er lidt betænkelige ved 4-års-reglen. Det var muligt, at det var bedre at skrive »mindst 3 år«, at det var mere fleksibelt. Den nuværende lov har vist sig at være for fleksibel, men med en 4-års-aftale og lang, lang varsling af nye initiativer skal vi passe på ikke at falde i den modsatte grøft.

Det kaos, der hersker på området, demonstrerer med ubehagelig tydelighed behovet for lovændringer, og det er baggrunden for, at vi vil give tilsagn om konstruktivt udvalgsarbejde med det sigte at få skabt ordnede forhold på området. Men vores grundopfattelse er, at vi har

for mange teatertyper. Det er betænkeligt, at forsøget på at standse tilskudstænkning og økonomisk spekulation fører endnu en teatertype med sig, nemlig små storbyteatre.

Agnete Laustsen (KF):

Så genoptager vi debatten om teaterloven, men kun med ét nyt input fra ministeren efter sommerens høringsrunde, nemlig en forhøjelse af statens udgifter til den nye refusionsordning med 4 mio. kr.

Ak ja, det siger så en del om dette forslag, som teaterkredse havde håbet var blevet et visionært oplæg til et levende, engageret teatermiljø, men som blot er endt som et redskab til at holde styr på budgetter og regnskaber. Eller som den tidligere formand for Teaterrådet, Bjørn Lense-Møller har udtrykt det i en kronik i Information: »Bjerget barslede, og en mus blev født.«

Mange af høringssvarene afspejler den samme skuffelse og resignation. Lad mig citere fra teatret FÅR 302's svar:

»Lovforslaget er derfor mangelfuldt. Det sikrer nok de statslige udgifters fastlåsning, men der tages ikke højde for teatrenes aktuelle situation og segmentering, og værst af alt mangler forslaget det motiverende element, der kan sikre en dynamisk og udviklende teaterproduktion på de danske teatre.«

Eller som Teatret ved Sorte Hest udtrykker det:

»Som sædvanlig i den slags høringer ender diskussionen i kroner og øre. Desværre. Vi havde hellere deltaget i en diskussion om teatrets udvikling og magi – men for at magien skal opstå, må de økonomiske rammer desværre være i orden.«

Derfor bliver vort udvalgsarbejde i forbindelse med dette forslag da også af overvejende økonomisk karakter samt en stillingtagen til den rolle, Teaterrådet er tiltænkt som kontrollerende kvalitetsorgan eller rådgiver, som det hedder, hvad dette så ellers måtte indebære.

Af de mange høringsvar, som ministeren ikke har forholdt sig til, for, som det siges i fremsættelsen, ikke at forskyde den balance – også i økonomisk henseende – som forslaget lægger op til, ja, så er de gennemgående indvendinger spørgsmålet om huslejens placering i udgifts- og refusionsmæssig henseende og skæbnen for de teatre, som med et nyt udtryk kaldes små storbyteatre.

Jeg mener, det er oplagt, at vi må se på husleje-problematikken og den åbenlyse forskelsbehandling, den kan give anledning til, afhængig af hvilken type lejemaal man er så heldig eller uheldig at have. Vi skal ikke belønne kreativ udgiftstænkning, men vi skal se realistisk på forholdene, og de mange indvendinger mod den foreslåede nyordning taler tydeligt om behov for ændring.

Også de såkaldte små storbyteatres placering i teaterbilledet må overvejes og ændres, hvis ikke vi vil risikere at gøre denne meget værdifulde og med rette roste del af vort teaterliv til paria.

Det er i højeste grad dér, vi har inspirationen, dynamikken og evnen til at udvikle og forny, og det kan blive mere end vanskeligt at bibeholde, hvis disse teatre modsat egnsteatrene skal arbejde under maksimumsrefusionsregler og ikke minimumsregler, og at de med de foreslåede 4-årige aftaler med staten egentlig ikke opnår andet, end at de i 4 år er lige fattige.

Vi er selvfølgelig enige med ministeren i, at også teaterøkonomi skal hænge sammen, og vil derfor deltage positivt i udvalgsbehandlingen, men vi vil dog samtidig ærgre os over, at vi bare skal leve videre med nogle regnskabsændringer i stedet for at råde bod på de åbenlyse mangler, som vort nuværende teatersystem lider under.

Så lad os håbe, at den store teaterkonference i morgen vil give mere vingesus og inspiration til at bringe teatrene derhen, hvor direktøren for Folketeatret, Preben Harris, i Kroniken i Politiken i går ønskede den, nemlig at teatrene skal være et hestehoved foran den almindelige udvikling.

Kristen Touborg (SF):

Overordnet finder vi, at det er rigtigt, at der ydes et fast statstilskud til egnsteatrene ude i landet, og at der skal indgås en aftale mellem kommunen, amtskommunen og teatret om et flerårigt produktionstilskud. Vi finder det også ret rimeligt, at der sættes en overgrænse for, hvilke beløb staten kan yde tilskud af, men ser gerne, at der bliver en dalende refusionsprocent efter maksimumstallet, og at statstilskuddet ikke bortfalder helt dér.

Derudover har vi også hæftet os ved, at der vel er dispensationsmuligheder i enkeltsager til et mindre budget end det, der egentlig er lagt op til generelt i loven.

De små egnsteatre skulle med disse ændringer få lidt mere ro til at planlægge og arbejde, og det er der i høj grad brug for.

Vedrørende de små storbyteatre. I det afsnit ser vi adskillige uafklarede spørgsmål og problemer. Der er mange egnsteatre i storbyerne, hvor der også er faste scener og andre tilbud, men det hænger sammen med, tror jeg, at det ene teater inspirerer det andet og inspirerer publikum til at gå mere i teatret, og det er der jo for så vidt slet ikke noget galt ved.

Der er med den nye lov nok tilstræbt en begrænsning af de små teatre. Det kan sagtens gøres, hvis det samlede statstilskud til de enkelte storbykommuner er for lille til, at teatrene kan overleve. Man kan også godt undre sig lidt over, at den argumentation, der bruges for at få kvaliteten frem i egnsteatrene, sådan set anvendes med modsat fortegn, når vi er i de små byteatre. Det har jeg undret mig noget over.

Vi ønsker at få nogle beregninger på, hvad forslaget vil betyde for antallet af små storbyteatre, og hvad der er begrundelsen for at lave tingene om. Man risikerer måske, at teatertilbudet i storbyerne begrænses, og at der ikke udvides dér, hvor der ikke i forvejen er noget videre teaterliv, og så vinder det etablerede teater slaget, og det er altså synd for mangfoldigheden.

Også spørgsmålet om, hvad kommuner og amtskommuner siger til, at Teaterrådet nu skal til at blande sig i deres teatervirksomhed, finder vi skal afdækkes.

Kvalitetsgodkendelsen af det rejsende og opsøgende børneteater har vi ikke noget imod, og det er godt, at der knyttes børneteaterfolk til Teaterrådet.

Med hensyn til, at huslejen ikke indgår i refusionsbeløbet, er vi helt opmærksomme på, at der nok er foregået for megen kreativ tænkning på det område, og det skal vi selvfølgelig have luget ud, men jeg tror, man godt kunne finde en løsning, hvor man f.eks. sagde, at det kunne være en procentdel af det samlede budget, der måtte indgå som en del af huslejen.

SF's melding er altså positiv, men ret skeptisk på visse områder, og det er så især de små storbyteatre.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

For ikke så længe siden var vi inde at ændre på lovgivningen omkring egnsteatre. Dengang drejede det sig om at sætte en stopper for efterreguleringen af tilskudsordningen, og det synes jeg var en udmærket begyndelse til de lovændringer, som der lægges op til med det her fremsatte lovforslag.

I dag er det sådan, at mere end fire femtedele af de offentlige midler til teatervirksomhed i Danmark går til de store byer, dvs. til København, Odense, Århus og Aalborg. Og jeg synes, det er den skæve fordeling af teatermidlerne, vi skal have gjort noget ved, og det er der netop mulighed for med det fremsatte lovforslag.

I lovforslaget tages der nemlig højde for den store forskel, som der er mellem et teaterliv i byen og et teaterliv ude på landet. Der er langt bedre mulighed for et varieret teaterliv i byen, end der er på landet. Derfor er det også rimeligt, at egnsteatrene uden for de store byer sikres en automatisk ret til at få refunderet halvdelen af udgifterne til deres egnsteatervirksomhed. Og lige så rimeligt er det, at storbyerne nu i samarbejde med Teaterrådet udarbejder 4-årige aftaler om fordeling af midlerne inden for en på finansloven afsat ramme.

Det bliver dermed i høj grad op til kommunerne selv at finde ud af, hvordan de økonomiske midler til egnsteatervirksomhed fordeles mest hensigtsmæssigt mellem de enkelte teatre. I den sammenhæng vil jeg gerne slå til lyd for, at der i samarbejdsaftalerne tages behørigt hensyn til børneteatrene, som ofte har til huse i byerne, og som man godt kunne frygte kom i klemme, når kommunerne skal til at fordele en begrænset sum penge mellem mange trængende teatre.

Ved at stille et minimumskrav til det samlede kommunale og amtskommunale produktionstilskud er der samtidig en vis garanti for kvaliteten. Vi kommer ud over problemerne med garageteatervirksomheden.

På den anden side kunne jeg godt have ønsket mig, at f.eks. Teaterrådet havde fået lidt større mulighed for at vurdere kvaliteten i egnsteatervirksomheden, for selvfølgelig kan teatergrupper med små budgetter også lave kvalitets-teater, og det problem får vi ikke løst med den model, som der lægges op til her i dag.

Jeg er nu glad for den opstartsmulighed, der er givet i lovforslaget, sådan at også små teatre har en mulighed for at komme i gang. Jeg kunne godt forestille mig, at vi skabte en ramme for en slags projektvugge for mindre egnsteatre, sådan at vi havde en mulighed for at sætte noget forsøgsvirksomhed i gang, altså støtte vækstlagene inden for egnsteaterområdet.

Ud fra en finanslovbetragtning er det en gevinst ved lovforslaget, at der nu bliver mere styr på tilskuddene til egnsteatrene, og det kan kun glæde Det Radikale Venstre.

På den baggrund skal jeg anbefale lovforslaget.

Kim Behnke (FP):

Debatten i dag bærer jo tydeligt præg af, at der er tale om en genfremsættelse af et lovforslag fra foråret. Jeg var ikke selv ordfører for Fremskridtspartiet på daværende tidspunkt, men kan jo af Folketingets forhandlinger se, at det var en endog overordentlig livlig debat, der var i foråret. Det forstås jeg godt.

Når man følger den debat, der er ude omkring i landet, så er det tydeligt, at det her er noget, folk hurtigt kan komme op at skændes om. Og det er jo klart: Når den store statskasse skal åbnes, er der mange forslag til, hvordan man skal gå på æblerov, og det er et æblerov, som vi i Fremskridtspartiet mener skal bringes til ophør.

Vi er modstandere af, at der overhovedet bliver ydet offentlige tilskud til teatervirksomhed – punktum! Jamen betyder det så, at vi skal lukke alle de her teatre? Nej, men det betyder, at teatrene skal have lov til at virke, hvis der er nogen, der vil betale for at se de forestillinger, der er i teatrene. Og det kan jo lade sig gøre.

Et teater, som ligger mig selv nærmest, nemlig Århus Teater, har jo gang på gang formået at have nogle ganske store succeser. I den her teatersæson har man et par forestillinger, som har været så eftertragtede, så overefterspurgte, at man har været nødt til at lave ekstraforestillinger. Men man har også haft nogle andre forestillinger, hvor man jo bestemt ikke har haft problemer med, at brandmyndighederne skulle gribe ind, fordi der var for mange i salen.

Eller sagt på en anden måde: Det, det handler om i danske teatre, er, at man opsætter nogle forestillinger, som publikum er interesseret i at betale for. Modargumentet er jo så ofte: Jamen så forstener teaterverdenen, for folk kender jo ikke det nye. Folk vil så gå efter det sikre.

Svaret er som for andre dele af samfundslivet: Jamen så er det overskuddet fra de sikre salgs-succeser, man bruger til at opsætte eksperimenterende teater og opsætte nye forestillinger, som måske ikke første gang, de kommer op, bliver en kassesucces, men så vil blive det anden eller tredje gang nogle år senere.

I det konkrete lovforslag gør ministeren meget ud af at fortælle, at nu mener man at have fundet en model, hvor man mere eller mindre har gjort alle tilfredse. Det er jo ingen sag, når lovforslaget den her gang koster 4 mio. kr. ekstra i forhold til, hvad forslaget kostede i foråret. Nu kan man jo sige, at alle kan blive tilfredse, bare checken er stor nok, for alt kan købes. Og i

det her tilfælde har ministeren altså købt sig til større opbakning bag forslaget ved at bruge 4 mio. kr. ekstra. Så nu er vi oppe på, som det er opgjort i forslaget i 1997-priser, at det vil koste små 50 mio. kr. om året at administrere den her lovgivning.

Det er efter vores mening de 50 mio. kr. for meget, for alle de 50 mio. kr. er jo penge, som er tvangsoptkrævet. Det er penge – surt sammenkrabede penge – man har været ude at hente hos de danske skatteydere. Vi mener ikke, at det danske samfund har sådan en overflod af penge og kapital, at vi kan bruge 50 mio. kr. på det her område. Der var en lang række andre opgaver i det danske samfund, som kunne have glæde af de her 50 mio. kr.

Det billede, jeg selv plejer at bruge, vil jeg gentage ved den her lejlighed: Nogle af de hjemløse, f.eks. posedamerne i København, ved jeg ikke hvor megen glæde har af, at de kan gå ned, nu her hvor det begynder at sne osv., og nyde godt af varmluftkanalerne ved Det Kongelige Teater og så glæde sig over, at det altså er nogle skatteyderpenge, der har sørget for, at Det Kongelige Teater f.eks. som en lang række andre teatre kan nyde offentlige tilskud, mens der ikke er noget til de hjemløse.

Jeg vil kunne se dem i øjnene og sige: Ja, I har højere prioritet i Fremskridtspartiets menneskesyn, end at man hælder 50 mio. kr. ud til teatervirksomhed, så den bedrestillede del af befolkningen kan komme til at se nogle teaterforestillinger billigere, end hvis de havde betalt den fulde omkostning.

Når vi så sammenligner med andre lande, bliver vi ofte skoset, når vi f.eks. bruger et land som England. Man hævder jo, at forholdene dér er helt anderledes, fordi befolkningsgrundlaget er langt større. Nuvel, jamen så lad os bruge Island i stedet for som sammenligning. Dér kan man i hvert fald ikke påstå at befolkningsgrundlaget er så meget større. Men jeg skulle hilse og sige, at på Island udbetales der ikke offentlige tilskud til teatervirksomhed, og det kan alligevel lade sig gøre at have et blomstrende og velfungerende kulturliv.

I nyere tid er den, vi rent ideologisk har følt os mest inspireret af, selvfølgelig Tjekkiets præsident, Vaclav Havel, som har set konsekvenserne af, hvad der sker, når staten fuldstændig styrer kulturlivet, og har advaret. En af hans første embedshandlinger var at stoppe for offentlige tilskud til kulturvirksomhed. Vi er fuldstændig enige med ham. Det her er statsstyring af kultu-

ren, og det vender vi os imod. Vi ønsker en fri og uafhængig kultur.

Bent Hindrup Andersen (EL):

En revision af teaterloven er en glimrende anledning til at diskutere vilkårene for dansk teater, men jeg må indrømme, at det er på en meget tynd og teknisk baggrund, det foregår.

Vi havde hellere set en overordnet debat om teatrets vilkår, dets støttemuligheder, abonnementsordninger m.m. frem for en teknisk fikseret debat om refusion, misbrug og rammer.

Enhedslisten finder, at der på en række områder er nogle positive træk i forslaget. På den anden side må vi konstatere, at loven også på en række områder er et tilbageskridt, hvorfor vi ikke umiddelbart her ved førstebehandling kan give vores tilslutning til lovforslaget, som det foreligger.

Udgangspunktet for lovforslaget har været, at en række teatre utilsigtet har anvendt eller med andre ord misbrugt den statslige refusionsordning. Regeringen har så den opfattelse, som også gør sig gældende på dagpengeområdet, at når en lille gruppe overtræder reglerne, så skal alle straffes. Det er en form for logik, man for længst har forladt inden for pædagogikken, og det ville være rart, om man også gjorde det inden for politikken.

Vi ser indgåelsen af 4-årige kontrakter som et positivt middel til at undgå et misbrug, og det forpligter både teatrene og den bevillende myndighed. Det giver samtidig ro og dermed planlægningsmuligheder for det enkelte teater. Så langt, så godt.

Efter vores opfattelse havde vi egentlig ikke behovet at gå meget videre. Vi ser i virkeligheden de 4-årige aftaler som en erstatning for en maksimumsramme. Vi ønsker rammerne helt væk eller subsidiært, at man fordobler dem eller politisk giver tilsagn om at forhøje dem i det øjeblik, rammerne udfyldes.

Jeg vil godt lige forklare det lidt. Hvis man har den her stramme styring af det med 4-årige aftaler, så viser det sig, at det er noget, der er hold i, og noget, der også er lokal støtte til, og så mener vi, at det er en teatervirksomhed, der skal fortsætte, og så må vi finde pengene til det.

I samme lovforslag fjerner man også muligheden for, at der kan ydes refusion ved udgifter til huslejen. Så man kan efterhånden spørge sig selv: Hvad er det for en styrkelse af teaterlivet, som ministeren taler om?

Jeg mener, at hvis der finder et misbrug sted inden for huslejeområdet, så må det kunne afsløres i de konkrete tilfælde, og straffen må naturligvis være et bortfald af den statslige refusion. Det er at foretrække frem for at ramme bredt, som man søger at gøre med den nye ændring af teaterloven.

Vi bryder os heller ikke om det nye begreb små storbyteatre. Hvorfor skal man opfinde et nyt begreb, der reelt stiller disse teatre i en ringere situation end egnteatrene? Når man laver en ramme for egnteatrene uden for storbyerne, ja, så begynder man at få en diskussion og en kamp om de her rammers størrelse.

Jeg vil gerne i den forbindelse spørge ministeren, om hun kan oplyse, hvor mange af de teatre, som i dag har fået støtte af egnteaterloven, der rent faktisk ligger inden for det område, der hedder storbyteatrene. Kan ministeren bekræfte, at det er af en størrelsesorden på 42 ud af 52, som er placeret i storbyområderne?

Vi er også enige i det, som ordføreren for SF har påpeget omkring storbyteatrene. Vi er meget betænkelige over, at man indfører sådan en speciel ordning.

Endelig synes vi, at når vi begynder at revidere teaterloven, var det passende at få det sidste lille hjørne med, som alle i Kulturudvalget ved er et problem, nemlig kabaret. Og der er mig bekendt meget få egentlige kabareter, som kører hele året rundt, og det var passende, om de fik en ordning i form af en dispensation eller lignende i forhold til teaterloven, i stedet for, at man gang på gang skal til at lave særordninger for de få, det drejer sig om. Så under udvalgsbehandlingen vil jeg fremføre forslag om, at man i den forbindelse med et konkret udgangspunkt i Café Liva får løst det, så man får en varig ordning og også sådan, at der kan opstå andre kabareter.

Med disse bemærkninger vil vi gå positivt ind i udvalgsbehandlingen. Men som sagt kræver det nogle ændringer, især omkring storbyteatrene, før vi kan stemme for det endelige lovforslag.

Irene Sønderby (CD):

Da CD's ordfører på området ikke kan være til stede i dag, skal jeg alene på CD's vegne udtale, at CD tilslutter sig forslaget, som jo er en genfremsættelse fra den 17. maj 1995.

Kulturministeren (Jytte Hilden):

Jeg skal sige tak til alle ordførerne; det har jo været en rimelig fredelig ordførrunde.

Det, jeg sidder og filosoferer lidt over, er, hvad der skulle få en kulturminister i den nuværende regering til at ønske at forringe forholdene for teatrene. Jeg spekulerer på, hvem det egentlig er, der tror det. Det er i hvert fald ikke de hensigter, vi har. Men det, vi har et ønske om, er, at det ikke er de rene tilfældigheder, der råder. Vi har ønske om at lave en ansvarlig teaterpolitik. Vi har ønske om at lave en budgetsikkerhed i flere år for teatrene. Vi har ønske om at sige, at det er 50 pct., og at det handler om kvalitet.

Og det er selvfølgelig klart, at vi vil være meget villige til – og det er jo også, hvad der skal foregå nu i Folketingets Kulturudvalg – at skrue på de parametre, der kan skrues på. Det gav jeg udtryk for allerede i foråret, og det er også helt åbenbart, hvis man sidder og lytter, at der faktisk er frontalt modsatte holdninger til f.eks. Teaterrådets rolle. Og det må vi jo så finde en løsning på. Skal Teaterrådet spille en rolle? Skal det ikke spille en rolle? Skal det gøre det ude? Eller skal det gøre det hjemme?

Jeg er sådan set meget glad for alle de positive meldinger, der har været, og nu er vi måske langt om længe færdige med den første runde omkring et stykke teaterpolitik.

Jeg har arvet problemerne. Den forgænger, der lavede teaterloven, var ikke i stand til at blive færdig. Der blev nedsat et udvalg, der ikke var i stand til at blive enig. Og Folketinget kunne ikke beslutte sig før sommerferien. Så egentlig er det ikke på mit bord, at problemerne har hobet sig op eller langsommeligheden er. Jeg tror egentlig, at vi nu bliver færdige. Og det glæder jeg mig meget til. Så jeg er fornøjet med de positive vendinger, der er kommet fra samtlige ordførere i et lidt forskelligt tonefald.

Jeg skal sige tak til fru Hanne Andersen fra Socialdemokratiet. Det er ganske rigtigt, som fru Hanne Andersen fremhævede, at hvis man læser høringssvarene, hvis man altså faktisk læser dem – og udvalget har fået samtlige høringssvar over – så starter de alle sammen med en lang rosende passage. Jeg behøver næppe sende dem over en gang til. Men det kan da være, at jeg skal gøre det gode, at jeg sender et resumé over. En lang rosende passage er der til at begynde med.

Fru Ester Larsen mener, at egnteaterområdet og teaterlovgivningen er kaos. I så tilfælde

stammer den jo altså fra en regering, fru Ester Larsen var medlem af.

Jeg synes, at vi efterhånden er ved at få det på plads, og jeg glæder mig også over, at Venstre gerne vil være med i et konstruktivt udvalgsarbejde. Og Venstre har helt tydeligt ét syn på Teaterrådet, og andre partier har et andet syn.

Fru Agnete Laustsen fra Det Konservative Folkeparti efterlyste noget visionært. Det gør jeg også. Nu er det jo heldigvis ikke Folketinget, der direkte skal spille teater, selv om det en gang imellem ligner det. Det, vi i al ydmyghed kan lave i det politiske system, er at lave en lov, der viser nogle rammer, og så finde nogle penge til alt det visionære og alt det sprælske og alt det skægge, der skal foregå ude omkring.

Jeg glæder mig til at høre nyt fra den teaterkonference, der skal være i morgen. Vi trænger virkelig til, at der kommer knald på teaterdiskussionerne. Men vi trænger også til at gøre os klart, at teaterområdet uden sammenligning – uden sammenligning – er det område på Kulturministeriets budget, der får allerflest penge. Og det gør det naturligvis, fordi det er et af de væsentlige steder, hvor vi kan udvikle vores sprog. Så den dynamik og den udfoldelse, som fru Agnete Laustsen efterlyser, ser jeg også gerne.

Spørgsmålet er, om de positive hørings svar er nok. Allerede ved de meldinger, vi har nu fra de forskellige kommuner og amter, mangler vi 10 mio. kr. for at kunne leve op til en uændret refusionsprocent i 1996 i forhold til 1995. Jeg har meldt ud. Det er et svar til fru Ester Larsen, at refusionsprocenten er 45 til næste år. Så den ligger fast, men jeg har også meldt ud – og det tror jeg alle vil blive glade for – at den naturligvis, hvis det under finanslovforhandlingerne skulle lykkes at finde nogle flere penge, kan blive det samme, som den er i år.

Til hr. Kristen Touborg skal jeg også sige tak. Jeg er ikke tilhænger af refusionstænkning. Der har været refusionstænkning. Så en gang imellem må man lidt ud med piskeren. Andre gange må man lidt ud med guleroden. Og sådan gør vi det både på kulturområdet og også på mange andre områder. Jeg deler ikke nervøsiteten ved storbyteatrene, og i København er der jo slet ikke nogen grund til at være nervøs, for dér er det en SF'er, der er kulturborgmester. Så det er i hvert fald det sted, hvor vi kan være allermest sikre på at det går godt målt med hr. Kristen Touborgs øjne, og det er jeg også helt sikker på vil ske. SF har et andet syn på Teaterrådet end

Venstre, og det, der så skal ske, er, at de syn skal arbejdes sammen i løbet af udvalgsarbejdet. Jeg tror, at den balance, der ligger i selve lovforslaget, såmænd skal vise sige at være ganske teatersnufornuftig.

Jeg siger tak til fru Elsebeth Gerner Nielsen, som ser nogle muligheder i de flerårige aftaler og andre af de gode ting. Jeg er ganske enig i, at vi skal sikre børneteatrene. Vi har en god, stor tradition her til lands for at gøre noget for børn på litteraturområdet, på teaterområdet, på musikskoleområdet og det er også et krav til filmverdenen. Den fane skal vi holde højt. Her har vi noget at byde os selv og såmænd også resten af verden.

Hr. Kim Behnke ville ikke have noget æblerov, og det er der ikke noget nyt i. Jeg skal lige gøre opmærksom på, at Århus Teater – som blev nævnt som et glimrende og fremragende eksempel, hvad jeg er helt enig i – er totalt finansieret af det offentlige, halvt af amtet og halvt af staten, og jeg har endda for nylig lavet en ganske udmærket flerårsaftale med de tre amter, hvor der ligger landsdelsscener. Det er et godt eksempel på den tankegang, der også ligger i dette lovforslag, så den ros skal hr. Kim Behnke have, at det har han forstået.

Til sidst skal jeg til hr. Bent Hindrup Andersen sige, at det kan være, at det her ikke er tilstrækkeligt, og at det ikke er den store teaterdebat. Men det har jeg heller ikke lagt op til. Det er den sidste lille brik i en lang kæde af besværlige beslutninger, som startede for, ja næsten 10 år siden. Jeg har i det papir, jeg har lagt frem, lavet krydspunktet, forsøgt at lægge op til – og det vil jeg leve op til til foråret – at lave en kulturpolitisk perspektivplan, der helt anderledes kulturpolitisk brutalt tager fat på nogle andre prioriteringer og nogle måder, som man kunne gøre det på, der vil være nye.

Men jeg vil se frem til en rimelig hurtig og en rimelig fornuftig afslutning og et rimelig flot punktum til gavn for alle dem af os, der fornøjer sig ved teatre.

Til sidst skal jeg sige fru Irene Sønderby tak for opbakningen fra CD.

Kim Behnke (FP):

Ministeren startede sit indlæg med at takke for den opbakning, der var kommet hele vejen rundt. Ministeren vil ved en ekstra gennemlæsning af mit ordførerskab konstatere, at Fremskridtspartiet ikke kommer til at støtte det her forslag. Jeg gør meget ud af, at vi faktisk ikke

finder det rimeligt, at man med det her lovfor-
slag har givet en blankocheck til, at vi i 1997 kan
komme helt op i nærheden af 50 mio. kr. i stats-
lige udgifter.

Det synes vi er forkert, og vi håber på, at vi på
et senere tidspunkt kan overbevise et flertal i
Folketinget om, at denne her lov bør ophæves,
sådan at Danmark bliver et land, hvor vi har en
fri og uafhængig kultur, som ikke ligger under
for statslig styring, og hvor det ikke er embeds-
mænd og kommissærer, der bestemmer, hvad
der er godt og dårligt teater, men hvor det er
publikum, for det er faktisk dem, vi synes har
mest forstand på det, og ikke nogle mere eller
mindre tilfældigt udnævnte mennesker i mini-
sterier og styrelser og andre steder, som ud fra
nogle snævre kulturbetragtninger sidder og er
smagsdommere. Det er det, der sker, når man
udbetaler så mange kroner i tilskud: Man får en
statslig styring af kulturlivet, som vi er mod-
standere af.

Så bare den lille bemærkning: Ministeren må
ikke gå herfra med det indtryk, at det er et enigt
Folketing, der støtter lovforslaget. Det vil
mindst være Fremskridtspartiets stemmer, som
kommer til at stemme nej, når lovforslaget når
frem til tredje behandling.

Bent Hindrup Andersen (EL):

Jeg takker for ministerens gennemgang også af
vores indlæg, og jeg vil sige, at med hensyn til
de små storbyteatre kan vi jo med spørgsmål
prøve at få afklaret gennem udvalgsbehandlingen,
hvad det rent faktisk vil betyde.

Jeg synes, det er vanskeligt for ministeren at
henvise til, at man i Københavns Kommune har
en SF-borgmester, der forvalter det til fordel for
teatrene; det er jeg ikke i stand til at sige noget
om i dag. Men det er ikke det, jeg mener vi her i
Folketinget kan basere en teaterlov på: om man
har et politisk flertal af en bestemt farve i de
enkelte kommuner. Det er ikke det, der skal
være afgørende.

Endelig havde jeg også håbet, at ministeren
ville forholde sig til, om ikke det var ministerens
opfattelse, at vi i forbindelse med denne her
revision af teaterloven også på en eller anden
måde skulle få bundet en knude på det lille
hjørne, der hedder kabaret, og dér kunne jeg
godt tænke mig, at ministeren forholdt sig til,
om det kan gøres i forbindelse med, at man put-
ter det ind i teaterloven, eller man skal lave
noget særligt for det. Jeg synes, det er urimeligt,
når en kabaret har lige så stor betydning for det

kulturelle liv og den kunstneriske indsats, at
den ikke kan komme ind i en automatisk fifty-
fifty-ordning som egnsteatrene.

Kulturministeren (Jytte Hilden):

Mit svar til hr. Kim Behnke skal være: Jeg drøm-
mer ingen sinde om, at Fremskridtspartiet bak-
ker det op. Jeg har kun én gang i min tid oplevet
ægte grønt på kulturområdet, og det var det
mest bureaukratiske, mest udviklede og mest
vanskeligt tilgængelige lovforslag; det var et
EF-direktiv om stjålne kommoder m.v. Det var
jeg forfærdelig glad for, og det var stik imod alt,
hvad Fremskridtspartiet ellers står for, man ved
den lejlighed stemte for. Fint nok for mig.

Til hr. Bent Hindrup Andersen vil jeg meget
gerne sige, at jeg faktisk har et udvalgsarbejde
om revyer og kabareter gående, og jeg synes,
det er vigtigt at prøve at forholde sig til, om vi
også skal have sådan en skrue i forbindelse med
det her lovforslag, så det tager jeg meget gerne
meget positivt imod gode ideer til.

Det, der er den helt grundlæggende tanke-
gang bag det her lovforslag, er jo, at der ikke
skal råde tilfældigheder. Og det er derfor, jeg ser
frem til et konstruktivt samarbejde, for vi har
alle sammen den samme interesse i at få det
gode og det kreative teater. Men det er ikke den,
der kommer først til mølle, der først får malet
eller sikrer sig de fleste penge. Så jeg vil meget
gerne tage det med, i den udstrækning det kommer
frem.

Jeg vil også meget gerne svare på det spørgs-
mål, som hr. Hindrup Andersen stillede mig før,
hvis jeg bare får det skriftligt i forbindelse med
udvalgsbehandlingen.

Så jeg tror, at vi kan nå en bred enighed, der
spænder over alt bortset fra det yderste højre.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kultur-
udvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette

forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 45: Forslag til lov om ændring af lov om mærkning af videogrammer.

Af kulturministeren (Jytte Hilden).
(Fremsat 25/10 95).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Hanne Andersen (S):

I dette lovforslag om mærkning af videogrammer har vi en bestemmelse om, at forslaget skal revideres i folketingssamlingen 1995-96. Ministeren foreslår det udskudt til 1998-99, alene af den grund, at der ikke er materiale nok at vurdere på. Derfor tilslutter vi os naturligvis, at vi skal have noget mere materiale, før vi laver en revision. Så der er tilslutning til forslaget.

Ester Larsen (V):

Der er ligeledes tilslutning til lovforslaget fra Venstre.

Agnete Laustsen (KF):

Da mit partis ordfører, hr. Brian Mikkelsen, ikke kan være til stede, skal jeg på hans vegne sige, at vi fuldt og helt støtter lovforslaget.

Aage Frandsen (SF):

Det er jo svært at være imod lovforslaget, som alene omhandler en udsættelse af en revision, fordi grundlaget for revisionen ikke er til stede.

Alligevel føler jeg trang til at sige ved den her lejlighed, at vores opfattelse af det er, at det er et meget vigtigt og centralt område i en almindelig kulturpolitik i forhold til børn. Der er en række ting, man selvfølgelig kan klare via mærkning, men det er også klart, at der er andre kulturpolitiske tiltag i forhold til børn og unge – ikke mindst med hensyn til gode tilbud – som er mindst lige så vigtige i forbindelse med en sådan mærkning.

Under alle omstændigheder er det jo nok sådan, at de mennesker, man gerne vil beskytte

med sådan en mærkning, måske ikke er de samme mennesker, som bliver beskyttet, for der er nogle, der er bevidste om det her problem, mens andre forældre måske er mindre bevidste om det.

Men under alle omstændigheder tilsiger vi forslaget vores tilslutning.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

I Det Radikale Venstre kan vi også tilslutte os det lovforslag, der her er fremsat.

Kim Behnke (FP):

Det faktum, at lovforslaget er fremsat, og at Folketinget nu skal bruge tid på en første-, anden- og tredjebehandling og på en udvalgsbehandling osv. af lovforslaget blot for at få udskudt en revisionsfrist i en lov, taler entydigt for det, vi igen og igen præker fra denne stol: Lad være med at indbygge disse revisionsparagraffer!

Enhver minister og ethvert folketingsmedlem kan til enhver tid tage et lovforslag op til revision. Alligevel sker det gang på gang, at det bliver serveret til befolkningen som en imødekommelse eller et fantastisk forlig, der er indgået: Nu har et eller andet parti fået lov til at få en revisionsparagraf ind i lovgivningen! Det er unødvendigt, og det medfører kun, at vi får de mærkelige debatter, hvor vi skal ændre ét årstal til et andet.

Derfor synes jeg, at det, at vi har en så ny lovgivning med en så ny revisionsbestemmelse, burde få alle til at indse, at det er noget pjat, at vi har den slags bestemmelser. Enhver minister kan som sagt til enhver tid ligesom alle vi andre fremsætte alle de lovforslag om ændringer, som de har lyst til.

Med hensyn til det konkrete er Fremskridtspartiet modstander af, at vi har denne mærkning af videogrammer. Jeg har med interesse fulgt forløbet: hvordan filmcensorerne ikke er i stand til at overkomme den enorme pukkel af arbejde, der er. Og det er jo pinligt, at jeg har fået fuldstændig ret i min vurdering af, hvordan det her forløb ville blive.

Men ak nej, dengang vi havde behandlingen af lovforslaget, svarede ministeren både på den ene og den anden måde på de udvalgs spørgsmål, der forelå, og hævdede, at det her sagtens kunne lade sig gøre. Det har vist sig, at det ikke kan lade sig gøre, idet man kan ikke overkomme den arbejdsmængde, der er, og resultatet er så, at vi i dag ikke har noget ordentligt grundlag at vurdere på.